هەموو ڕێیەکان دەچنەوە قاهیرە*

حەکیم کاکەوەیس

دەتگوت لەئاسمانەوە بەربۆتەوە ناوەندی قاهیرە. لەسەر پردەکەی سەرەوەی دوورگەی زەمالکی قاهیرە بەدیار ڕووباری نیلەوە نیشتبۆوە. ئاوی ڕووبارەکە هەر لەخوارووی سوودانەوە پیسیی رادەماڵی تا ئەو جێیە: ماسی مردوو، لەتە قرژاڵ، ڕیخی فیلو کەرکەدەن، لوولاقو کەللەی وردبوو و ریخەڵۆکی بەشەری خوارووی سودان، پاشەڕۆی نەوتو داروپەردووی خانووی رووخاو، بەرماوەی خواردنی دانیشتوانی دەم نیل.. و زڕوزبڵو کەلاکی سەگو پشیلەو مەیموونو هەرچی فڕە دەدرێ، ئەو ڕووبارە لەگەڵ خۆیدا بەلەتوپەت کراوی رایماڵیبوو. بۆنێکی کەسکوون، بۆنی غەدرو خوێنڕێژیو کۆیلایەتی و کوڕەو لەقوڵایی مێژووەوە لەناوچەرگەی ئەفریقیاوە لەسەردەمی فیرعەونەکانەوە دەهاتو خۆی دەکرد بەلووتی ئەمدا.

"ئەم خەڵکە چۆن گێژ نابن؟ چۆنە وا لەم جێیە بۆگەنە ناگوێزنەوە بۆ جێیەکی دی؟ ئەمانە لەبۆگەنی خراپەکاری‌و نامرۆڤایەتی‌و کۆیلایەتی بارکراون‌و بەبێ بۆگەنی هەڵناکەن! لەوەتەی هەن هەر وا هەن.. بەبێ خواردنی بەرهەمی تاوان‌و هەڵمژینی بۆنی تاوان هەڵناکەن‌و ناژێن".

نەیدەزانی بەرەو کام بەری پردەکە بڕوات، ئەمبەر یا ئەوبەر؟ هەردوو بەر بۆ ئەو وەك یەك بوون. دەیزانی لە چرکەساتەدا ئەوەی لەوبەر هەیە لەمبەر نییە. ئەوەی لەو چرکەساتەدا لەمبەر تووشی دەبێ لەوبەر تووشی نابێ. یەك شتێك ناتوانێ لەیەك کاتدا لەدوو جێ بێت. بەخۆشی ناتوانێ لەیەك کاتدا لەدوو جێ بێ. لەو دەمەدا نە لەوبەر بوو نە لەمبەر. لەو چرکەساتەچارەنووسسازەدا لەسەر پردەکە بوو. دەبێ یا لەمبەر بێ یا لەوبەر. چۆن بزانێ لەکام بەری پردەکەدا بەخت یاری دەبێ‌و بەئامانجی خۆی دەگاو لەکامیاندا بەدبەختی تووشی دەبێ؟.

پشتی دابوو بەپەرژینی پردەکەوەو هەر جارەو بەلایەکیدا دەڕوانی. خەڵك دەهاتن‌و دەچوون وەك مێروولە خۆیان لەیەکتر لادەداو خۆیان بەیەکدا دەدا.. ئەم دەهات ئەو دەچوو. مێروولەی سەر ڕێچکە هەموویان بەیەك دەچن‌و کەس ناتوانێ بیانناسێتەوەو ڕەنگە خۆشیان یەکتر نەناسنەوە. هەموویان یەك ڕەگ‌و یەك قەبارەو یەك شێوەن‌و هەمووشیان یەك مەبەستیان هەیە: کارکردنی دەستەجەمعی بۆ مەملەکەتی خۆیان. بەڵام ئەو ڕێچکەیەی سەر پردەکە وا نەبوو. خەڵکەکە هەمە چەشنەو هەمە سیماو هەمەڕەنگ‌و هەمە مەبەست بوون. هەریەکەو بۆ مەبەستێك دەچوو و هەریەکەو ئامانجێکی هەبوو. یەکێ دەچوو شارێك بۆ خۆی چێ بکاو یەکێ دەچوو شارێك لەیەکێك تێکبدا. بەکراسی قۆڵکورتەوە. بەچاکەتەوە، بەدیزداشەوە، قەڵەو، لاواز، مێ، نێر، پیر، منداڵ... دەچوون بۆ کار، بۆ ڕابواردن، بۆ دزی، بۆ سەردانی دایکیان، لەلای باوکیان دەگەڕانەوە.. ئەمانە خەریکی چی بوون؟. لەبری ئەوەی بێن‌و بچن بۆ جێیەکانیان ناگۆڕنەوە؟ ئەم هەرایە لەپای چی؟. هەمووشیان بۆ شەو سەرو نوێنیان هەیە! ئەو ژنە دەچێتە دوکانی عەتر فرۆشیی‌و لەوێ کار دەکات.. ماڵەکەیان لەوبەرەو دێتە ئەمبەر بۆ کار!. ئەوی تریان لەمبەرەوە دەچێتە ئەوبەر تا.. ئا تا گۆشت بکڕێت. ئەدی بۆ لەبەرەکەی لای خۆی نایکڕێت؟ ئەدی بۆچی هەموویان ئەوەندە بەپەلەن؟ دەڵێی هەڵیاندەبڕن. ئەگەر کەسێك لەسەر ئەم ڕێچکەیەدا پەلە نەکات دەبێتە بن دەستوپێوە. هەمووان ناچارن پەلە بکەن. ئامانجی هەر یەکەشیان ئەوەیە بحەسێنەوە. خۆیان بۆ حەسانەوە ماندوو دەکەن!.. دواییش بۆ ماندووبوون دەحەسێنەوە. ئەم بازنە داخراوە لەپای چی‌و هەتا کەی؟ لەسەردەمی فیرعەونەکانەوە ئاوهان!".

لەو خەیاڵانەدا بوو ژنێکی جوان باریکە لەو سپیلکانە لەو بابەتەی کە هەمیشە بووکی خەیاڵی ئەم بووە، دەستی منداڵێکی لەخۆی جوانتری گرتبوو و لەوبەرەوە دەهاتە ئەمبەر. بەدەم بزەوە هەنگاوی دەناو هەموو بوونی نوقمی بەختەوەری بوو. جاروبار سەری بەلای منداڵەکەدا لار دەکردەوەو قسەیەکی دەکرد یا قسەیەکی لەمنداڵەکە دەبیست‌و بزەکەی زیادی دەکردو منداڵەکەش دەیدایە قریوەی پێکەنین. لەلای دەستەچەپیەوە دەهات‌و بەرەو لای دەستە ڕاستی دەچوو. تەماشای هەموو کەسێکی دەکردو بزەی سەر لێویشی گۆڕانی بەسەردا نەدەهات. گەیشتە بەردەمی ئەم.. تەماشایەکی کردو بەدەم بزەکردنەوە تێپەڕی. ئەمیش وەك ئەو خەڵکە بزەیەکی جوانی بەرکەوت.. "خەرمانی بزە بەرەکەت!".

بەخەیاڵە قۆڕەکانی خۆی پێکەنی. دەڵەدێوی ئێستا دوا مۆدە لەبەر دەکات‌و سێ چوار زمان دەزانێ‌و هەر بەبزە لەسەر تەوقی سەر دەتخات‌و ئەمبەرو ئەوبەری پردەکەت پێ دەکات‌و لەناوت دەبا. ڕۆیشت.. هێواش هێواش دووی ئەو شۆخە دەم بەبزەیە کەوت. خەڵك خێرا ڕێیان دەکردو ئەم هێواش. دوای هەموو دوو سێ

هەنگاو شانی بەر یەکێك دەکەوت و لەگەڵیدا دەیگوت: "عەفوەن!. تا لەپردەکە پەڕییەوە، ڕەنگە سەد جار "عەفوەن!"ی گوتبێ! "چەند ئاسانە داوای لێبوردنیان لێ بکەیت!. ئەمانە هەر لەخۆیان دێ داوای لێبوردنیان لێ بکرێت!؟ خۆ یەك کەس بەوی نەگوت "عەفوەن!". خۆ ئەوانیش شانیان بەر شانی ئەم دەکەوت! ئەدی بۆ داوای لێبوردنیان لێ نەدەکرد؟. هەر لەبەر ئەوەی وەك خۆیان ڕێی نەدەکرد، بەرهەڵستی ڕۆیشتنیان بوو و هەمووشیان درکیان بەوە دەکرد. ئاخر ئەم فێری ڕۆیشتنی جێی تەختان نییەو ئەوانیش فێری ڕاکردنن بەتەختاندا.. ئەو خەسڵەتە لەکرۆمۆسۆمی ئەمو ئەواندا هەر ماوە. کە گەیشتە ئەوسەری پردەکە نە ژنەکە دیار مابوو نەمنداڵەکە. بەڵام هەستی دەکرد شیرینایی بزەکەی بەپەرژینی پردەکەو ڕێڕەوەکەو سیمای خەڵکەکەوە مابوو.. هەموو شتێك لەناو ئەو بۆگەنییەدا بزەی دەکرد. ئەمیش بزە کەوتە سەر لێوی و چاوی پڕبوون لەبەختەوەری. بزەی ئەو ژنە هەستێکی تێدا دروست کرد دەتگوت پێشتر لەو جێیەدا جارێکی دی ژیاوە. دەتگوت ئەوەی ڕوودەدات دووپاتبوونەوەی ڕووداوی سەد.. دووسە ساڵ، هەزار.. دوو هەزار ساڵ پێشترەو ئەم بەچاوی خۆی دیویەتی. دەبێ ئەو کاتە ئەم کۆڵهەڵگرێکی ئەهرامەکانی فیرعەون بووبێ! دەبێ ڕۆژێ لەڕۆژان یەکێ بووبێت لەسەربازە ئازاکانی سەلاحەددین! بیری دەکردەوە: "من ئەم جێیەم دیوە!.. من جارێکی دی لەم جێیە ژیاوم و ئەم بۆگەنییەم بۆ هاتووە. من بەهەرزەکاری لەسەر ئەم پردە لەگەڵ کیژێکدا ژوانم هەبووە. لەسەر ئەم پردە.. لەمبەرەیدا تا هەناسەم سواربووە دەمیم مژیوە. ئەو ژنە جوانەی کە ئێستا تێپەڕی دۆستی من بوو.. منو ئەو یەکترمان خۆشدەویست ئا دەڵێی دوێنێ بوو: جێی ئەو بینا شەش نهۆمییە تەختانێك بوو کایان لێ دەفرۆشت. لەملای ئەو بینا سپییە بەرزەوە کە ئەو دەمە خان بوو لەناوەڕاستی خەڵکەکەدا بەسترابوومەوەو بەردباران دەکرام. ئەو دەم بەخەندەیەش بەردباران دەکرا. پێنج شەش هەنگاو لاولای منەوە بەستوونێکەوە بەسترابۆوەو بەردباران دەکرا. سەدان کەسی بەرد بەدەست لەڕاهی خودا بەردیان تێدەگرتین تا خێریان بۆ بنووسرێت و بچنە بەهەشت. بەرد وەك تەرزە بەسەر سەرمدا دەباری. بەردەکان لەبەردی لای خۆمان قورستر و ڕەقتر بوون. بەڵێ بەڵێ من لێرە بەردباران کراوم، بەڵام کەی؟. نازانم کەی کە بەردباران دەکرام دەمتاشراوێکی سەبیل بەدەمو شەپقە لەسەریش بەدەم بزەوە تەماشای دەکردم. بەدوو پەنجەی نیشانەی سەرکەوتنی کردو بزەیەکی سەرکەوتووانەی بۆ کردم. زمانی حاڵی دەیگوت: "چارەنووست لەدەستی مندایە!" پێم وابێ ئەو دەمە سەربازبووم. دەمەوێ بزانمو ناتوانم بزانم.. بۆم نییە بزانم چونکە زانینی ئەو بابەتە شتانە لەمن قەدەغەیە من لەسەرمە فەرمان جێبەجێ بکەم نەك بزانم".

بەڵام خۆ ئەوە یەکەم جار بوو ئەوێ ببینێت! ئەدی ئەو هەستی دووبارەبوونەوەیە چی بوو؟

"دەبێ ڕەگێکم لێرە بێ. دەبێ پارچەیەکی زیندووم لێرە بێ. من خۆم نا، بەڵکو پارچەیەکی ترم لێرەیەو بەردەوام ئاگادارم دەکاتەوە. پێم دەڵێ: ئەوەتام لێرە!.. فریام کەوە!.. دەنگم لەبنی حەوت خشتی بناغەی ئەهرامەکاندایە!.. نا، من.. دە هەنگاو لەدیواری مزگەوتەکەی سەلاحەددینەوە دوورم.. فریام کەوە!".

دەنگەکە لەناو بیرەوە دەهات، هاوارێکی خنکاو بوو و کەس گوێی لێ نەبوو لەناو بیرەوە یا لەناو قووڵایی ڕۆحی خۆیەوە دەهات؟! نەیدەزانی لەهۆشی خۆی دڵنیا نەبوو: "دەبێ ڕاست بێ؟ دەبێ ڕاست بێ لەوێ بڕیاری چارەنووسی هەموو مرۆڤایەتی بدرێت؟ نا.. هەموو مرۆڤایەتی نا. لەوێ بڕیار لەسەر چارەنووسی دانیشتوانی باشووری سودانو فیلو تەرسو فەلەستینی و کوردو ئەو و من دەدرێت. چارەنووسی فەرەنسییەکان چ پەیوەندی بەم شوێنەوە هەیە!".

بەلای ڕاستدا لایدا، لەناو ئەو بۆنە بۆگەنەدا بۆنی بنێشتە تاڵەو خەناوکەی مێخەك و کفرو بۆنخۆشکەی گەرمیان هەستی دەبزواند. قاهیرەو بنێشتە تاڵەو بۆنخۆشکە؟! بۆ نا؟. ئەدی ئەو و قاهیرەیان گوتووە؟. بنێشتە

تاڵـەش وەك ئـەم خـۆی لـەبن زمـانی مارێکـدا شـاردۆتەوەو گەیـشتۆتە قـاهیرەی بەهەشـت. لێـرە بـەکاوەخۆ دەتوێتـەوەو دادەزایێتـە نـاو لمـی دەم نیلـەوە. بنێشتە تاڵـە لەگـەڵ قەوچـەی سـۆزانییەکی لەشفرۆشـدا لێـرە گیرساوەتەوە. خۆ رەنگیشە لـەبن زمـانی فرۆشیاری کچە گەرمیانیەکانـدا بـووبێ! ئـەدی ئـەم لێـرە چ دەکات؟ کێیەو چ کارەیە؟!.

ئا دۆزییـەوە. یەکێکـە لەلیژنـەی بەدواداچـوونی چارەنووسـی ئەنفالـەکان و بەتـەکلیف چـۆتە ئـەوێ. پێیـان گوتبوو: بچۆ راپۆرتێك لەسـەر ژنە فرۆشـراوەکانی گـەرمیان بنووسـە.. بزانـە سـەر بـەکێن! دەبـێ چارەنووسـیان بزاندرێ!.

"تەحا!! بەشی من هەر راپۆرتنووسینە! لەسەر ژن، لەسەر پیاو، لەسەر ئەوەی دەڵێ لەل. مـن دەبـێ هەنـدێ شـتی شـاراوە ئاشـکرا بکـەم و هەنـدێ شـتی ئاشـکرا بـشارمەوە.. وەهایـان بـشارمەوە وەك ئـەوەی هـەر لـەبنیی نـەبووبن! مـن جاسووسـی دەسـتی دووەمـی جاسووسـانم. پەڕەمووچـەی زەڕنەقووتـەم و بەهـەوای هەناسـەی منداڵێك بەئاسماندا دەچم. بۆ ئەوەی ببمە مودیر، یەکەم ئەرکم سووککردنی خۆمـە تـا ئاستی پەڕەمووچـە.. تـا ئاستی سەگی پۆلیس: بۆن بەجانتاکانەوە بکەم بزانە شیعرێ میعرێ نادۆزیتەوە بەزمانی نـەیاردا هـاتبێ!. بـۆن بەدڵەکانەوە بکە بزانە هیچیان بۆ کیژەکانی قاهیرە زوخاو نارێژن! بۆن بـەنیگای رێبوارانـەوە بکـە بزانـە کـەس بەچاوی سووك تەماشای سۆزانییە رەسمییەکانی بارەگای باڵا ناکات!. بچۆ بزانە کـەس کـە چیـا دەبیـنن حـایج بووەو دەقەوچێ، قەشمەری بەکلیپە هونەرییەکان ناکات! دەبێ بۆنت تیژو چاوت تیـژو چـەقۆی زمانیشت تیـژ بـن تـا ببیتـە مـودیرو وەزیـر.. بـڕۆ بـۆ فرۆکەخانـە! بـڕۆ بـۆ سـەر پردەکـەی قـاهیرە!.. بـڕۆ.. بـڕۆ تـا دەگەیتـە دەڵەدێوێك.. مەمکی چەپی لەبن خۆی راخستووەو.."

ئـاهووو! دەڵـەدێو دەسـبەرداری خـەیاڵی نابێـت!. ئـەو بـەدوای ئـەو کیژانـەدا هـاتبوو کـە لـەقاهیرە هـەراج کرابوون. ئەگەر منداڵیان هەبن ئێستا هەرزەکارن.. بەخۆی دەگوت: "ئێستا ئیمامی عـەلی نـەماوە تـا وەك ئەوسا بووە پەنای منداڵی ژنـە جەلەولاییە تاڵانکراوەکان، ئێستاش ببێتـە پـەنای منـداڵی ژنـە فرۆشـراوی دەوروبـەری جەلەولا! ئەو پیاوە بۆیە نەما تا منداڵی ژنی تاڵانکراو بێ پەنا بن! من هاتووم بزانم راستە بـەئاڵای بەرۆکیانـەوە، بەدەم کۆڕنیشی نیلدا دەست بەدەست دەکەن! دەمەوێ بزانم شەرەفی ئـەوەیان مـاوە دڵیـان بـۆ وڵاتـی خۆیـان لێ بدات! ئەمانە خیانەتکارن.. دەڵێن هەر هەموویان خیانەتیان لەمیللەتی خۆیان کردووە! وەی بابە لەم کـارەی مـن وەی بابە! بەر لەوەی بمنێرنە ئێرە هەر هەمان کارم دەکرد.. دوای هـەمان ئـەم نەفەرانـە کـەوتبووم تـا هێلانـەیان بدۆزمەوەو داویان بۆ بنێمەوە! ئەمە پیشەمە! من لەسەرمە نهێنی ورد وردی دڵی ئەمانـە بدۆزمـەوەو بەفـەردەش فایلی زلی سەرقافڵەی وەیل بشارمەوە.. بدۆزەوەو بشارەوە، تا هیچ رەسەنایەتییەك نەمێنێت!".

بۆنی خەناوکە دەهات.. بۆنی بنێشتی کوردی و کفرەکانی گـەرمیان بـۆ لـووتی دەهـات.. بـۆنی عارەقـەی بـن هەنگڵ و گۆرەوییەکانی مەجید حەساری دەهات و تێکەڵاوی بۆنی خوێنەکەی دەبوون. .بۆنی مەرەکـەب دەهـات. بۆنی خوێنی کچێنی و خوێنی وشکەوەبووی ئەمیدوو ئـەودیوی بـەردە رەنگاوڕەنگـەکانی ئیسماعیل خـەیات دەهات.. بۆنی باررووت و دووکەڵ و ئاگرو هـەوای گـەرمیان دەهـات.. بـۆنی تـۆڕەبوونی گـەرمیان دەهـات.. بـۆنی ژیوانبوونەوەی خواپەرستی و خاکپەرستی دەهات.. بۆنی ژیوانبوونەوەی شەهید دەهات.. بـۆنی ژیوانبوونـەوە چەند کەسکوونە!.

بەدووی بۆنەکەدا چوو.. تا دەهات تیـژتر دەبـوو. لـەبارێکی فرۆشـیدا بۆنەکـە کەسـکووتر بـوو کـە رەت بـوو بۆنەکە کەم بووەوە. گەڕایەوە بۆنەکەش گەڕایەوە دۆخی تۆخیی خۆی. خۆی پێدا کرد وەك سـەگی فرۆکەخانـە بۆنی دەکرد. ئەم مێز بۆ ئەو مێز، ئەم نەفەر بۆ ئەو نەفەر، تا دۆزییەوە: "بەڵام ئەم سەروسەکوتە نابێ یـەکێ بـێ

لەوان!. کوا؟ خۆ ئالآش بەبەرۆکییەوە نییە! نابێ ئەمە یەکێ بێ لەو هەژدە کیژە فرۆشراوانەی گەرمیان. چاو مەڕی، قژ خەنەیی، جەستە داتەپیو، کیسەی چاو هەڵئاوساو، لێو وەك تکی خوێن سوورو قێزەون، ورگ دەرپەڕیوو تەمەن لەنێوان سیوپێنج و چل سالْ!

—ئەم کاتەت باش!. بەعارەبی ئەوەی گوت. "عارەبی، تاجی سەری زمانەکانەو دەبێ بەر لەهەموو شتێك ئەو زمانە تاقی بکرێتەوە! عارەبی زمانی قەیامەت و عەرعەرو وەیل و هەردوو بەری نیلە. عارەبی، زمانی قەومی هەردوو بەری بەردەکانی سمایلە. دەڵێن بەردەکانی سمایل، رۆحیان تێکەڕاوەو هەریەکە بەلایەکدا فرتەیان لێ کردووە. هەندێکیان لەبن نەفەقی (بابالشرجی) کەوتوونەو دەرۆزە دەکەن.. ئەوانەی بن نەفەقە، رەنگیان کالْ بۆتەوەو بەرد دەنگی لێوە بێ، ئەوان نا".

ژنەکە مژێکی لەجگەرەکەیداو دووکەڵەکەی هەڵڕژاندە سەر مێزەکەو بەسەر مێزەکەدا پەرتی کرد. دەتگوت دووکەڵی هەڵهێنایەوە. لەبەر خۆیەوە بێ ئەوەی وەڵامی ئەم بداتەوە یا تەماشای بکا بەچپە گوتی: "هەر ئەم خۆڕییەم کەم بوو!" بەکوردی ئەوەی گوت. جگەرەکەی کە هێشتا بەنیوە نەببوو نوشتاندەوە ناو تەپڵەکەکەو کوژاندیەوە. سووراوی لێوی بەقونکەکەیەوە مابوو. ئەمیش هەر بەسەرسوڕمانەوە تەماشای دەکرد. بۆنی بنێشت و ئەم سەروسەکوتە!. دەبێ ئەو بۆنە لەمۆخەکەیدا مابێ!. وەك سامگرتوو بێ ئەوەی خەمی (خوێڕێتی)یەکەی بێ بەکوردی گوتی:

—تۆ کوردیت؟.

جووتێ چاوی گەورەی شێداو پڕ لەجنۆکەو کارەسات و سەرسوڕمانی هەڵبڕین. چ خۆشحاڵییەکی پێوە دیار نەبوو، ئەگەر یەکێ بووبێ لەو هەژدە فرۆشراوانە بەپێی تەمەنی دەبوو یا حەسیبە بێ یا سەوزە..

—ناوت سەوزەیە؟

دەسکی جانتاکەی ئالآندە باسکییەوەو گورج هەستایە سەر پێ. بەڕقەوە چاوی تێ بڕی و بەدەنگی بەرز گوتی:

—من سەوزەم.. من کوێستانم.. من حەسیبەم.. گەلاوێژم.. چیمەنم..

—دە تۆ جارێ دانیشە!.. دەمەوێ قسەت لەگەڵدا بکەم.. من بۆ هەواڵی ئێوە لێرەم! ئەو ناوانە لەکوێ دەناسیت؟

هەر بەپێوە بەردەوام بوو:

—کامتان پیاوە، من خوشکی ئەوەتانم.. کامتان مەردە، من کیژی ئەوەتانم.. کامتان شایە، من ژنی ئەوەتانم..

—دە تۆ..

هەتا دەمی گرتی تفێکی کردە چارەی تفێکی گەرم و لیچ بەناوچەوانیدا هاتە خوارێ و زوو سارد بووەوە. هەردوو روومەتی داپۆشی و زەنگوڵەیەکی بەجێی سمێڵیەوە چەسپ بوو. بەدەر لەدەسەڵاتی خۆی بیری کردەوە: "بەدووی ئەو ژنە دەم بەبەزەیەدا نەهاتبام ئەم تفەم لێ نەدەکرا! بەڵام کێ دەڵێ لەبری ئەو تفە لەوبەر گوللەیەك چاوەڕوانم نەبوو؟! هەرچۆنێك بێ، تف لەگوللە باشترە!".

بەپەلە ئەودیو مێزەکەی چۆڵ کردو رۆیشت. لەجامەکەوە دیتی بەلای دەستەڕاستدا لایدا.. هەر دەڕۆیشت و تفی دەکرد، ئەوەی لەجێیەکەیدا مایەوە سووراوەکەی لێوی و قەنکە جگەرەکەو نیو پەرداخ بیرەو

تفەکەی بوو کە هێشتا نەیسڕیبوو. دەستەسڕەکەی دەرهێناو چاوێکی بەدەوری خۆیدا گێڕاو دیتی چەندین جووتە چاوی رەشی پڕ لەبزەو بەزەیی تروسکەدار سەیریان دەکەن تفەکەی سڕییەوە. لەبەر خۆیەوە کەوتە دوان: "بۆ وای کرد. خۆ من هاتم بیدوێنم! خۆ قسەی خراپم نەکرد!. کوردییەکەی هیچ تێکنەچووە. گەرمیانییەکی تەواو دەدوێ.. بۆ کوێ چوو؟ ئیمامی عەلی فریای منداڵی ئەمیش بکەوەو بیکە بەسەربازی لەشکری خۆت!.. بیکە سەربازی لەشکرەکەت و بەرەو نەمان.. بەرەو نەمریی پێشی کەوە!.. قڕسیا لەو تفەی کە رۆی کرد!".

بەپەلە هەستا. بەلای راستداو رۆیشت لەناو دەریایەك سەری بەشەردا کە هەموو هەڵبەزو دابەزیان دەکرد. سەری ناسییەوە لەو بیستوهەشت ناودا کامیانە؟. دووی کەوت.. کە گەیشت پێی، بەبێ سڵەمینەوە باسکی بەباسکیدا کردو پێ بەپێی ئەو دەڕۆیشت. ئەویش هیچ خۆی تێکنەداو لەگەڵیدا رێك رێی دەکردو سەربازانە هەنگاویان دەنا. چی دی بۆنی بنێشت و مێخەك و کفری گەرمیان و بۆنخۆشکەو ژیوانبوونەوەی لێ نەدەهات.. بۆنی بیرەو میزو نیکۆتینی لێ دەهات.. نیکۆتینێکی کەسکوون.

—بۆچی ئەو تفەت لێ کردم؟

—حەڤدە ساڵە ئەو تفە کۆدەکەمەوە.. ئەمڕۆ دەرفەتم دەستکەوت رۆی بکەمو رۆم کرد. حەڤدە ساڵە چاوەڕوانی زبڵدانی چارەی کەسێکم کە منی بەزمانی شیرین بەداوەوە کردو دامی بەجامبازی ژنە کورد. حەڤدە ساڵە لەزمانێك دەگەڕێم بەزمانی تۆ بگەڕێ تا ئەو تفە لەکۆڵی خۆم بکەمەوە.

—من هیچم نەکردووە!

—هەمووتان، هەموو شتێکتان کردووە. جاش، بەعسی، مەخابەرات.. هەرچی وەك سیپاڵە کۆن بەڕێی کردم، کوردێکی وەکو تۆی لەگەڵدا بوو تا تێمبگەیەنێ چۆن سووك بمو چەند سووك بم.. باوك و دایك و براکانیشم.. بۆ برایەك یا کەسێکی خۆم توانی ترێك لەتۆڵەی من بکەنی؟. ئێستا بەملی شکاوت بۆ تاقیبی من هاتویت؟ لەبری براکانم هاتووی یا ئەو ئامۆزایانەم کە لەسەر من شەڕە خەنجەریان دەکرد؟ خۆ ئێستا شەڕەتریش ناکەن! لەبری ئەو جاشە هاتویت کە لەکەلەبەری تاوێرە بەرد دەریهێنام و بەدەم قاقای پێکەنین و سەیدی سەیدییەوە وەك چەپکە گوڵ تەسلیمی ئەفسەرێکی کردم تا دواتنۆکی ئاوبارەو جوانیم بخواتەوە؟ هاتوی داوای لێبوردن دەکەیت؟ لەبری کێ؟... ها ها ها.. یا هاتوویت گۆشاوگۆش سەرمبڕیت و ئابڕوو بکڕیتەوە.. ها ها ها.. ئابڕووی کێ؟..

—رێزی خۆت بگرە خانم!

دایەوە قریوەی پێکەنین: یا گەدەع ئوسکوت!

—بۆچی کردتە عارەبی؟

وەڵامی نەدایەوە. لەکۆڵی خۆشی نەدەکردەوە نەشیدەگوت وەرە وەك پارچە جلێکی بەری، وەك تاکێکی پێڵاوەکانی بەبێ ئیرادەو بڕیار دەیبرد. ئەمیش بەبێ دەنگی و بێ ئەوەی چ دەسەڵاتی هەبێ دەڕۆیشت. بەدەم رووباری نیلدا رۆیشتن. سەد هەنگاوێك لەلای مزگەوتەکەی سەلاحەددینەوە خانمێك خۆی دابوو بەسەر پەرژینی دەم رووبارەکەداو یەکێك وێنەی دەگرت و وێنەی لەگەڵدا دەگرت. ئافرەتەکە تا ژوور ناوکی بەدەرەوە بوو. پێستی، سپییەکی ئەوروپاییانە بوو و ئەڵقەیەکیش بەناوکییەوە بوو. خانمەکەی شانی ئەمیش سلاوێکی قەشمەری ئامێزی لێ کرد. ئەویش بەدەم ترسەوە بەرەو لای هات: "بەخوا بەشوێنمدا هاتن!.. من تاقیبی تۆم کرد بەڵام لەوێ نەبوویت".

–دووپاتی بکەیتەوە هەردوو چاوت دەردێنم!. ئەوە کێیە لەگەڵتدا؟

–کڕیارێکی باشە! خەلیجییە!

–ئادەی کوا؟ چەندی پێ داوی؟.. نا، دوایی حیسابت لەگەڵدا دەکەم. زوو بگەڕێیتەوە ها! ئەمشەو وەزیری دادی وڵاتی جنۆکان.. وڵاتی زۆڵەکانی بەلقیس تۆ یا یەکێکی وەك تۆی گەرەکە.

–بەچاوان!

نەیدەزانی مەسەلە چییە یا دەیزانی و لەخۆی تێکدەدا. خانمی هاوشانی بەمەغزاوە تەماشای کردو بزەیەکی کرد:

–ئەو پیشەیەی ئێوە کردتان ئێستا من دەیکەم. جیاوازییەکە ئەوەیە کە ئێوە منی کیژ یا دەزگیرانی خۆتان بەفرۆشتن دا، منیش رووسییەکان دەفرۆشم! هەر هەمان پیشەیە ها! بەڵام ئەوەی ئێوە لەمەی من تۆخترە. بۆ ئەوەی لەم کاسبییەم تێبگەیت تا ئێرەم هێنایت. ئێستا وەل بەو برۆ ملت بشکێنە!.

–نا. ناڕۆم!. هەتا قسەت لەگەڵدا نەکەم ناڕۆم! دەبێ بۆم باس بکەیت..

خانمی گەرمیانی تەماشایەکی دوروبەری خۆی کرد. هەر ئەوەندەی بڵێی یەك و دوو، سێ–چوار زەلامی کەتەی بازوو بەند لەمەچەکی سمێڵ باریکی لێ پەیدا بوون و دەوریان دا. ئیدی بەر چاوی تاریك داهات. کاتێکیش وەئاگا هاتەوە پەساپۆرت و پارەکەیان بەچاکەتەکەوە بردبوو. هەرچی پێ بوو بردبوویان. پێڵاوەکانیشی نەمابوون. بەلارەلار دەستێکی بەپەرژینی دەم نیلەوە گرتبوو و دەستێکیشی بەلووتە خوێناوییەکەیەوە بوو. . . و دەڕۆیشت. پاش ماوەیەك لەپەلوپۆ کەوت و لەجێیەك دانیشت. بێ ئەوەی دەسەڵاتی بەسەر خۆیدا بشکێت دەستی بەگریان کرد. بەکوڵ دەگریا. گریانی قەتیسماوی تەمەنێکی دوورودرێژی لەدەم نیلدا دەرپەڕاند.. ژیوانبوونەوەی هەموو ژیانی بووە ئەشك و بەچاویدا هاتەخوارێ.

زۆری نەبرد بەردەمی پڕبوو لەپارەی وردە. هەرچی دەهات شتێکی فڕە دەدایە بەردەمی. شوێنەکەی لەمزگەوتەکەی سەلاحەددینەوە دوور نەبوو. ماڵت ئاوەدان بێ سەلاحەددین! لێرە فریام کەوتیت! کێ دەڵێ تۆ کوردایەتیت نەکردووە؟ قاهیرە چ شارێکی مەزنە! خەڵکەکەی چ خێرەومەندن!".

ئەمیش، وەك بیستوهەشت کیژەکە لەقاهیرە گیرسایەوەو کەوتە سەر سکەی خۆی: "ژنەکانی قاهیرە چەند ناسکن! ئاوی نیل لەناوجەرگەی ئەفریقاوە دێتە ئێرە کەچی لەوڵاتی منەوە ژن رادەماڵێت.. رووداوەکان لەتاریکایی مێژووەوە دێنە ئێرە.. رێبوارەکان لەهەموو شوێنێکی جیهانەوە دێنە ئێرە.. ژنە فرۆشراوو لەشفرۆشەکان لەهەموو دنیاوە دێنە ئێرە.. هەموو رێیەکانی دنیا بەقاهیرەوە بەستراوەو هەموویان دەگەنە ئێرە.. منیش هاتمە ئێرە.. هەموو گەورەپیاوانی کورد دێنە ئێرەو بەبەردەمی مندا رەت دەبن.. بەبەردەمی من و چیمەندا.. من و گەلاوێژدا.. بەبەرەدەمی من و نازانم کام یەك لەو بیستوهەشت کیژە فرۆشراوانەدا دەگوزەرێن و نامانناسن و نامانبینن.. نا، نایانەوێ بمانبینن. کەچی کە لەدوای نیوەشەودا مەست دەبن و زەوقیان دەبزوێ، دەستودامانمان دەکەون.. ئەو بیستوهەشتە، منداڵەکانیشیان پێ گەیشتوون بۆ ئەو کاسبییەی کە لەچارەیان نووسراوە! منیش بوومەتە یەکێك لەوان. منیش جەستەی ژنە رووسی دەفرۆشم.. ئێستا منیش بازرگانی بو بیستوهەشت کیژەو کیژی ئەوانەوە دەکەم. ئێستا بووینەتە سیونۆو دەبینە پەنجاو دەبینە سێسەدو سێ هەزارو سێسەدهەزارو هەر وا دێت و زیاد دەکەین تا دەبینە حەوت ملیۆن.. حەوت ملیۆنی خشت. پیاوی گەورە لێپرسراوی هەموومانە.. پیاوی گەورە، بینباشی.. ملیۆنباشی هەموومانە. رەنجی ناولنگە فرۆشراوەکان بۆ ئەوانە. بازاڕمان گەرمەو تا دێ گەرمتر دەبێ. گەرمترو گەرمتر دەبێ و دراو دەباری و کەلاکی وڵاتێکی مردوو دادەپۆشێت! دەباری و عەیب و عاری کەتنکەرەکان دەشارێتەوە.

هەموو ڕێیەکان دێنەوە قاهیرە!

هەموو ئاوەکان دێنەوە قاهیرە.

هەموو خائینەکان دێنەوە قاهیرە.

هەموویان دێنەوە قاهیرە.. جامبازەکان..

رۆحی هەموو ئەنفالکراوەکانیش دێنە قاهیرەو بەدوای خوشكو دایكو کیژی خۆیاندا دەگەڕێن. بەدوای گەلاوێژو چیمەنو لەیلاو پەیمانو گولیلكو شلێرو کوێستانو سەوزەو مندا دەگەڕێن. کەسمان هیچ مۆر ناکەین.. من یەکێکم لەوانو هەروا تف کۆ دەکەمەوە تا روخساریکی زبڵدانم تووش بیّو رۆی بکەم.. ئەو روخسارەی منی بۆ راپۆرتنووسین نارد.. ئەوانەی بەدوامانـدا دەگەڕێن، یەکەو چەقۆیەکیان پێیە تا بەخوێنی ئێمە ئابڕوو بشۆنەوە.. خوێنی خۆیان گووی سەگیش ناشواتەوە. نێرە پیاوی سمێڵ بابڕ ئابڕووی خۆیان بەمەرگی ئێمەی بەداوەوە کراوو فرۆشراو دەشۆنەوە.

پەیمان پلانێکی داناوە. پەیمان هەر عاشقە سەودا سەرەکەی جارانی گەرمیانەو بیری ناچێتەوە کە رۆژێ لەرۆژان کارامزێکی سلّی چاوبەڵەکی گەرمیان بووە. بیری ناچێتەوە هەر لەدڵی خۆیەوە لەجێیەکی نهێنی ناو دڵییەوە عاشقی چەکدارێك بوو پێیان دەگوت پێشمەرگە. ئەو دەمە، (پێشمەرگە)ی بەلاوە جوانترین وشەبوو و ئاگای لێ نییە (پێشمەرگە) دەرۆزە داکەن. پەیمان، ئێستاش خەریکی بیرکردنەوەیە لەخەبات، بەڵام دەترسێ بگەڕێتەوەو بۆ سڕینەوەی عار بیکوژن. پەیمان پرۆژەیەکی هەیە: مادام زۆربەی سۆزانییەکانی قاهیرە کار بۆ ئێمە دەکەن با خەریکی دروستکردنی ولاّتێك بین!. ئەمیش هەمیشە سەرزەنشتو رێنمایی دەکات: دروستیشی بکەین، پیاوە سەلارە رەوشتبەرزەکان شەقێکی تێ هەڵدەدەن!.. کێ ولاّتی دروستکراوی دەستی سۆزانی دەوێ؟ سەری خۆت مەهێشێنە پەیمان!.

بێ هیوایی دەستی بەسەر سروەشدا کێشاوەو رۆژ لەدوای رۆژ رەشبینتر دەبێ.. هەموو ئەنفالکراوە فرۆشراوەکانی قاهیرەو منداڵە دووڕەگەکانیشیان، رۆژ لەدوای رۆژ رەشبینترو رەشبینتر دەبنو لەناو خوێنی وەچەی فیرعەونەکاندا دەتوێنەوە!.. دوای ئەو هەموو ساڵانە ئێستاش لەو ساتە دەترسن کە برایەکیان، ئامۆزایەکیان، پوورزایەکیان، دەزگیرانیان یا هەر کەسێکی دەڤەری خۆیان دەماری پیاوەتی ببزوێ بێتو بەتیغێکی تیژ گرێ ملیان هەڵبڕێو بەخوێنەکەی ئابڕوو بکڕێتەوە!.. بەڵام نا کە دێن، ئەوانیش وەك ئێمە لێرە گیر دەخۆنو دەبنە ئەندامی دەستەکەمان.. با بێن.. با بێن تا ئەوانیش وەك پەیمان بیر لەدروستکردنی ولاّتێك بکەنەوە.. با بێن..

***لەقووڵایی رۆحمەوە هەست دەکەم ئەو بیستوهەشت کچو ژنە کوردە گەرمیانیانەی کە عارەبەکانی عیراق بەمەلهاکانی میسریان فرۆشتن یەکە بەیەکیان خوشکی منن.. کیژی منن.. دەستنوێژم لەهیچیان ناشکێت. هەست دەکەم خاوەنی بیستوهەشت خوشکی فرۆشراومو دەسەلاّتدارانی بێ باکی کوردستانیش داوام لێ دەکەن کە برایەتی لەگەڵ فرۆشیارەکانیاندا دامەزرێنم. من برای ئەو کیژانەمو لەکەسوکاریان زیاتر، هەست بەکۆسکەوتنی خۆم دەکەم.. لەگەڵ ئەوەشدا داوای لێبوردن لەکەسوکاریان لێ دەکەم.**